

Roslagsvatten

SIDA: 1 (22)

Budget och Verksamhetsplan för Ekerövatten 2024 - 2026

Antagen av Ekerövatten AB:s styrelse 2023-10-05/§44

Verksamhetsplan 2024

ROSLAGSVATTEN – I VÅRA BARNBARNS TJÄNST

Vårt uppdrag på Roslagsvatten är att säkra tillgången på vatten, avloppsrening och avfallshantering i fem av Sveriges mest snabbväxande kommuner. Samtidigt står svensk VA-infrastruktur och avfallshantering inför stora investeringar de kommande åren med en ökande befolkning och klimatförändringar som kräver mer långsiktiga och hållbara lösningar för att möta morgondagens behov.

Sedan tidigare har en av utmaningarna för Roslagsvatten varit att förstärka både ledningsnät och reningsverk då kapacitetstaket för vad anläggningen en gång var designad för börjar att nås, utbyggnaden av VA-anläggningar "konkurrerar" samtidigt med många intressenter om plats i mark och utbyggnadstakt. Parallellt ökar kraven på vad anläggningar ska prestera samtidigt som klimatförändringarna belastar systemet på ett helt annat sätt än tidigare. Högre krav ställs även på Roslagsvatten gällande avfallshanteringen på grund av ändrade arbetsmiljökrav samtidigt som en förändrad förordning om producentansvar för förpackningar innebär att Roslagsvatten kommer att ansvara för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall. Det har även skett ett skifte vad gäller informationsbehovet för framtida och befintliga kunder till Roslagsvatten i vilken uppdaterad kommunikation i realtid om driftstörningar är grundläggande. Lagkraven för tillgänglighetsanpassad information har skärpts vilket ställer ytterligare krav på att rätt information kommer till rätt målgrupp vid rätt tidpunkt. Digitalisering gentemot kund liksom internt på Roslagsvatten är av yttersta vikt och därför pågår arbetet med att ta fram och säkerställa en digital plattform för vilken samtliga system ska kopplas mot. På detta sätt är förhoppningen att vi bättre ska kunna agera proaktivt och förutse eventuella driftstörningar och i dessa fall kommunicera i realtid med Roslagsvattens kunder.

Roslagsvattens verksamhet är taxefinansierad och verksamheterna ska bedrivas till lägsta nödvändiga kostnad. Roslagsvattens ställning ger möjligheter, men med det kommer även ett starkt ansvarstagande och respekt för att verksamheten hanteras kostnadseffektivt och med tillräckliga marginaler som medger infrastrukturinvesteringar till gagn för brukare och ägare.

Åldrande anläggningar kräver re-investeringar och nya lösningar för att möta morgondagens behov. Under kommande år planeras därför nödvändig upprustning och reovering för att kunna upprätthålla en säker och jämn drift. Samtidigt pågår även två av de största infrastruktursatsningarna i Roslagsvattens historia: en anslutning av Knivsta kommun till Käppalaverket, ett nytt reningsverk i Margretelund och slutligen en eventuell anslutning av Ekerö kommun till SYVAB.

Taxorna inom vatten- och avloppsreningen har stigit under de senaste åren och det är en trend som är genomgående inom svenska VA-infrastruktur. Roslagsvatten ser inget undantag för de fem kommuner som ingår i företagets verksamhetsområde. Arbetet fortgår därför med att utveckla taxan efter dagens behov, som förväntas leda till justeringar av taxornas inbördes parametrar såväl som den totala taxenivån. Det senaste året har kostnaderna ökat dramatiskt för el, material och kemikalier. Räntekostnaderna har ökat signifikant och förutspås fortsätta upp under det närmsta året. Inom avfall- och miljölogistik styrs Roslagsvatten av behov och effektiv service från ägarkommunerna och kunder, vilket kräver långsiktiga planeringar och investeringar. Två nya avfallsplaner är framtagna och utvecklingsarbetet fortskrider i rask takt parallellt med att nya direktiv tas fram på nationell och europeisk nivå. Att stabilisera taxeutvecklingen inom Roslagsvattens båda affärsområden på sikt är av väsentlig betydelse.

Under 2022 fortsatte det omfattande förändringsarbetet som påbörjades 2019 med syftet att uppnå målet "Topp 5 om 5" - att Roslagsvatten om fem år ska bli topp 5 av alla VA- och avfallsbolag i Sverige. Under året

har arbetet med att implementera strategisk underhållsplanering startas med ett partnerskap med företaget Eteplan, projektet förväntas pågå i 5 år. Vi har också upphandlat en ny OT/ET-plattform som är ett centraliserat styr- och övervakningssystem som kopplar samman flera av våra befintliga system. För att möjliggöra lägre inköpskostnader, spendanalyser och ökad avtalstrohet har vi implementerat ett inköpssystem, Kommers. Då vi har en allt större projektverksamhet har vi även implementerat ett projektverktyg, Antura.

EKERÖVATTEN

VA

Utmaningar/investeringar/finansiering

Ekerö kommun är en landsortskommun i Mälaren med många enskilda avlopp och samtidigt en del av Stockholmsområdet där kraftig utbyggnadstakt präglar alla kommuner.

En stor del av kommunen ligger i Östra Mälarens Vattenskyddsområde. Östra Mälaren är den enda vattentäkten av betydelse för Stockholmsområdet och försörjer ca 2 miljoner människor med dricksvatten från bland annat Norsborgs vattenverk, Lovö vattenverk och Görvälns vattenverk. En stor VA-utmaning är att säkerställa vår VA-anläggning och minimera bräddningar av spillvatten och föroreningar från dagvattenutsläppen.

Översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen för södra Färingsö visar att Ekerö kommun står inför en stor omvandling och befinner sig i början av en expansiv fas. Det finns flera faktorer som möjliggör denna omvandling till exempel Trafikverkets nuvarande byggande av Förbifart Stockholm och breddning av Ekerövägen. Det finns idag program med uppstartade detaljplaner för Ekerö centrum, Tappsund, Stenhamra centrum samt laga kraftvunna detaljplaner under utbyggnad så som Ekerö strand och Träkvista torg. Alla dessa områden kräver stora nyinvesteringar på VA-sidan men också ombyggnation och upprustning av vår befintliga VA-anläggning i respektive område. Ekerö kommun har även flera områden med relativt stor sammanhängande bebyggelse utanför tätortsbandet som saknar kommunalt VA. Hållbara lösningar för dessa är en utmaning.

Utmaning för Ekerövatten blir att strategiskt planera utbyggnad och ombyggnad av VA-anläggningen för att kunna möjliggöra denna utveckling. Samt att hålla VA-taxan på skälig nivå och i balans under denna utvecklingsfas. En viktig framgångsfaktor för att uppnå dessa är ett fortsatt bra samarbete med kommunen där vi genom dialog förankrar Ekerövattens utbyggnad och ombyggnad för att uppnå en gemensam syn på genomförande.

Perioden 2024 – 2026 kommer att präglas av flera större genomföranden av detaljplaner för både omvandlingsområden och exploateringar. VA-investeringar är framtunga ekonomiskt.

Anläggningstaxan bedöms i nuläget ha full kostnadstäckning för pågående projekt. Föreslagen höjning för 2024 är 0 % och prognos för 2025 är 2% och 2026 är 4%. I det fall det blir många omvandlingsområden (som normalt är dyrare) riskerar taxan att behöva höjas. Vägs dessa upp av exploateringar kan det innebära att taxan fortsätter att vara i balans. En ny analys behöver göras inför 2025.

Höjningen av brukningstaxan på 23% behövs för att säkra likviditeten för 2024 och för att täcka kostnadsökningarna, med totalt 12,6 mkr. Se rubrik "Brukningstaxa" i detta dokument.

Status och kapacitetsgränser för den befintliga VA-anläggningen

Ekebyhovs reningsverk renoveras och underhålls kontinuerligt för att möta dagens behov. Under planeringsperioden planeras fortsatta anpassningar för att kunna hantera ökade flöden och även en förändring av slamhanteringen.

Det har beslutats att Ekebyhovs reningsverket ska läggas ned och ett arbete med att ansluta avloppet utanför kommunen till SYVAB:s anläggning utredes. Anledningen är dels att Ekebyhov börjar bli gammalt och närmar sig den maximala kapacitetsnivån och att den har dricksvattentäkten Mälaren som recipient. Kommunstyrelsen i Ekerö har sedan tidigare skickat in en intresseanmälan om medlemskap i Syvab och arbete pågår nu hos Syvab hur och när en anslutning kan möjliggöras.

I det befintliga ledningsnätet finns det idag begränsningar till expansion för tillkommande områden, bla dricksvattenledningen över Munsö som även försörjer Adelsö.

Aktiviteter med kommunen

Ekerö kommun och Ekerövatten arbetar med att tillsammans genomföra antagna detaljplaner. Tillsammans utses en projektledare som håller samman kommunens och VA-kollektivets investeringar som ska utföras. Det har nu gjorts i Jungfrusunds sjöstad, Fredrikstrandsvägen, Ekerövallen och Södra Klyvarestigen samt pågår i Ekerö strand och Tråkvista torg.

Kommunen uppdaterar sin VA-plan samt lägger till en Vattentjänstplan enligt senaste revideringen av lagen om allmänna vattentjänster. I detta arbete är Ekerövatten en viktig part och vi deltar aktivt med framtagande av utredningar, underlag och fakta.

Kontinuerligt pågår PAVA (praktisk användning av VA-planen) där genomförande av kommunens VA-plan följs upp.

Roslagsvatten medverkar även aktivt i kommunens plan- och exploateringsarbete.

Investeringar 2024 – 2026

Projektportfölj Ekerö

VA-investeringarna följs upp i en projektportfölj. Projekten styrs inte av den årliga investeringsbudgeten utan av andra faktorer såsom tidsplaner för detaljplanernas fastställande, avtalsförhandlingar (exploateringar), behov av revideringar eller kompletteringar med mera, och det finns därför svårigheter att koppla ett projekts investeringsbudget till en fast tidpunkt. Varje projekt behöver ses som en dynamisk delmängd av den totala portföljens planerade projekt. Av erfarenhet vet vi även att hela budgeten sällan nyttjas i den takt som planerats, men det går inte att förutse vilka projekt som kommer att följa planen, vilka som försenas och eller vilka oplanerade projekt som dyker upp.

Att försöka avgöra hur mycket respektive projekt kommer att kosta under ett bestämt år, eller budgetfönster kan vara svårt. En bedömning har gjorts i portföljen för att kunna säkra finansiering för åren 2024-2026. En ny bedömning görs inför 2025. Investeringarna följs därför upp på både årsbasis och projektbasis.

Tänkta större investeringar i omvandlingsområden 2024 - 2026:

- Stjärtnäs – Drygt 20 befintliga fastigheter med möjlighet till drygt 20 styckningar. Innefattar även varvsindustri. (Prel. byggstart 2026)
- Stavsborg etapp 1 – ett omvandlingsområde (Prel. byggstart 2023)
- Orrburren – ca 6 befintliga fastigheter. (Prel. byggstart 2023)

Tänkta större investeringar i exploatering 2024 - 2026:

- SL bussdepå/Enlunda småindustri – Två detaljplaner som ska möjliggöra flytt av bussdepå från Ekerö centrum samt utvidga industriområde kring K Bygg. Planering och samordning påbörjades 2017. Genomförs i samarbete med Trafikverket som ska bygga rondell i Färentunavägen. (Prel. byggstart 2025/2026)
- Träkvista Torg – En större exploatering med flerfamiljshus, äldreboende och butiker. (Byggstart 2023)
- Norra Enlunda – Exploatering och omvandlingsområde (Prel. byggstart 2025/2026)
- Rebeckahemmet (Prel. byggstart 2026)

Övriga större investeringar

- Omläggning av vattenledning på norra Munsö (Prel byggstart 2023/2024)
- Uppdimensionering av ledningstråk på Södra Färingsö (Prel byggstart 2025)

VA-försörjnings Reinvesteringar 2024 - 2026

Efter utförd inventering och statusbedömning under 2021/2022 av samtliga anläggningar där underhållsskulden visualiserats på ett bra sätt, så har en flerårig handlingsplan för åtgärder tagits fram. Fokus är att samtliga brister skall vara åtgärdade under 2024.

Under 2024- 2026 så kommer totalt 3 stycken pumpstationer bytas ut i sin helhet pga. den tekniska livslängden är uppnådd. Målsättningen är att byta ut 1 pumpstation per år.

Vifärna reningsverk och vattenverk kommer att läggas ned och abonnenterna kommer istället kopplas ihop med den kommunala VA-anläggningen i Lisseby. Planeras att färdigställas 2024.

Älvnäs nya pumpstation planeras att färdigställas under 2024.

Stenhamra vattentorn kommer att renoveras under perioden för att säkerställa ytterligare 50 års livslängd på konstruktionen.

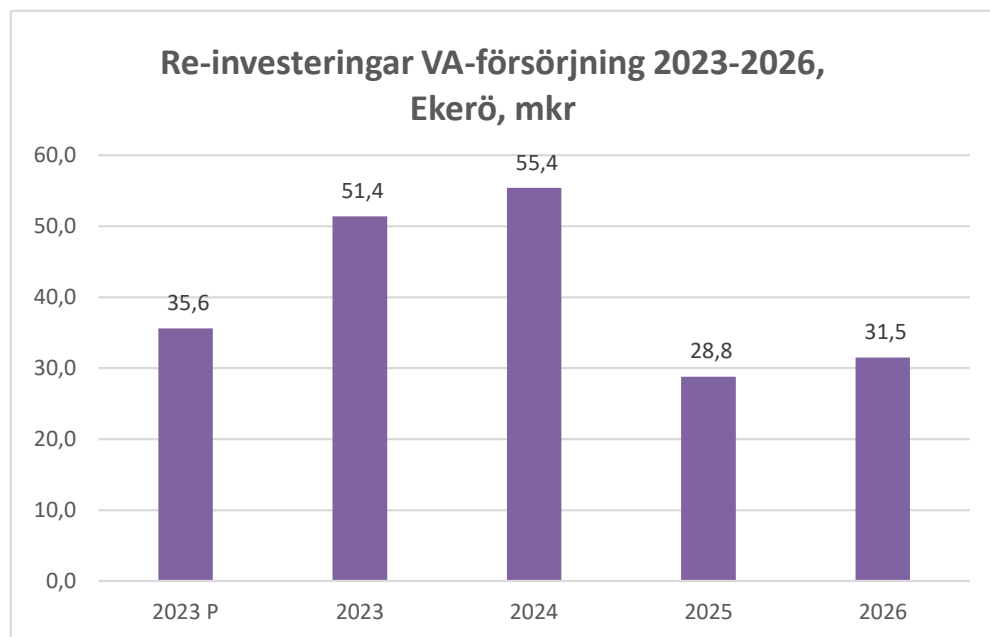
Förnyelseprojekt på ledningsnätet planeras utifrån gällande saneringsplan för att minska mängderna tillskottsvatten till Ekebyhov.

Ett antal renoveringar på ledningsnätet sker i samband med exploateringen Vifärna/Stenby.

Arbetet med att införa vattenkiosker i kommunen är klart enligt ursprunglig plan. Eventuella flyttar av vattenkiosker och nya önskemål om ökad användning i kommunen budgeteras under perioden.

Renovering av förbindelsepunkter, avstängningsventiler och brandposter finns med i planen och ökas en aning mot tidigare budgetår för att få bättre åtkomstpunkter till ledningsnätet.

Grafen visar VA-försörjnings investeringar främst re-investeringar år 2023-2026.

Finansieringsgrad för projektportfölj Ekerö 2023 - 2026

Med en statistisk betraktelse kan vi ibland se att vi inte behöver finansiera portföljen till 100 % utan att en kalkylerad, erfarenhetsbaserad underfinansiering istället är lämplig. Behovet av finansieringsgrad är olika för olika kommuner och olika år. För kommande år bedömer vi att en finansieringsgrad på 100% är lämplig för både ny- och re-investeringar.

I senaste prognosen för 2023 är lånebehovet 5,9 mkr. Reviderad budget för 2023 är 78,5 mkr. Det här budgetförslaget är justerat för prognosen.

	Rev Budget	Prognos T2	Budget		
Ekerövatten	2023	2023	2024	2025	2026
Nyinvesteringar	73,6	63,8	65,8	37,1	92,2
Reinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VA-försörjnings investeringar	51,4	35,6	55,4	28,8	31,5
Total investeringsbudget	125,0	99,4	121,2	65,9	123,7
Anläggningsavgifter	35,4	82,5	55,2	32,9	10,0
Självfinansiering	11,0	11,0	15,0	16,0	16,3
TB (Lånebehov negativt)	-78,5	-5,9	-51,0	-17,0	-97,4

AVFALL

Bakgrund

Ekerö kommun har gett Roslagsvatten i uppdrag att sköta Kundservice för Avfall i kommunen. Intäkter och kostnader för uppdraget fördelas på samma sätt som övriga kundserviceuppdrag i organisationen.

Ekerövatten samfakturerar VA och Avfall till kunderna. Ekerö kommun fakturerar motsvarande del som avser Avfall. Intäkter och kostnader blir resultatneutralt. Se resultaträkning under budgetförutsättningar.

För avfall på Ekerö görs en budget med samma förutsättningar som gällt under 2023. Dvs att Roslagsvatten sköter kundservice och debitering. Om ett övertagande av hela avfallsverksamheten ska genomföras upprättas budget inför övertagandet. Intäkterna på Ekerö beräknas bli 39,2 mkr för 2024.

Kostnaderna är lika stora.

Budgetförutsättningar

Det framtagna budgetförslaget gäller för år 2024 med prognos för 2025 och 2026 och innehåller både intäkter och kostnader för VA och avfall, förslag till investeringar och finansiering, samt mål för soliditeten.

Till budget för Avfall 2024 räknar vi med att vi fortsätter och har använt samma budget som för utfallet för 2022. Kostnader och intäkter är lika varför resultatet blir +-0 för avfall.

Förslaget baseras på en oförändrad anläggningstaxa för 2024 och en höjning med 2% för 2025 och med 4,0% 2026. En höjning av brukningstaxan med 23% för år 2024, 11% för 2025 och 7% för 2026.

Taxehöjningar	2024	2025	2026
Anläggning	0%	2%	4%
Brukning	23%	11%	7%

Höjningen av brukningstaxan på 23% behövs för att säkra likviditeten för 2024 och för att täcka kostnadsökningarna, med totalt 12,6 mkr. Se rubrik "Brukningstaxa" i detta dokument.

Soliditetsmålet har sänkts till 5% och skall kunna användas som reserv för oförutsedda händelser och kostnader.

Anläggningstaxan ska ha full kostnadstäckning för kommande investeringsprojekt.

Vid positivt resultat är målsättningen att fortsätta amortera på lånen om tillräcklig likviditet finns. Amortering ingår inte i budgetförslaget.

Siffror inom parentes anger föregående års siffror i kommande texter.

Budgeterad resultaträkning för VA & Avfall för Ekerövatten

Budget 2024 - 2026 jämfört budget och prognos 2023 samt budget och utfall 2022, anges i kkr.

De negativa resultaten efter finansiella intäkter och kostnader kommer att lösas upp mot tidigare års positiva resultat i form av överavskrivningar.

	2022		2023		2024	2025	2026
	EKVAB Utfall	Budget	Prognos T2	Budget	Budget	Budget	
Brukningsavgifter	48 605	57 249	53 569	67 542	75 841	82 024	
Periodiserade anläggningsavgifter	7 617	9 545	14 437	13 347	12 221	10 589	
Externslam	7 740	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200	
Avfall	31 565	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000	
Övriga intäkter	3 172	4 341	4 280	2 841	2 565	2 565	
Summa intäkter	98 699	110 335	111 486	122 931	129 827	134 379	
Inköp	-5 148	-7 646	-7 184	-8 061	-8 901	-9 841	
Rörelsekostnader	-67 993	-71 789	-66 997	-64 463	-64 262	-64 306	
Personalkostnader	-19 098	-20 374	-20 529	-22 011	-22 076	-22 204	
Summa rörelsekostnader	-92 239	-99 809	-94 711	-94 534	-95 239	-96 351	
Res före avskrivningar	6 460	10 527	16 776	28 396	34 588	38 028	
Avskrivningar	-12 692	-15 590	-15 590	-20 719	-22 310	-22 639	
Res före fin int/kost	-6 232	-5 064	1 186	7 677	12 278	15 389	
Räntenetto	-2 455	-6 929	-6 764	-9 125	-11 967	-13 038	
Res efter fin int/kost	-8 687	-11 993	-5 579	-1 448	311	2 350	
Skatter	0		-299	-73		-606	
Resultat efter skatt	-8 686	-11 993	-5 878	-1 521	311	1 744	

INTÄKTER

Påverkan av taxestruktur

En taxeöversyn som ser över samtliga VA-taxor vad gäller taxestrukturer och verksamhetsområden görs årligen och kan påverka kommande taxejusteringar.

Brukningavgifter

Brukningavgifterna är beräknade utifrån prognoser från debiteringsprogrammet med gällande taxa och en höjning med 23% för år för 2024, 11% för 2025 och 7% för 2026.

Prognoserna utgår från individuellt beräknad förbrukning per abonnent, enligt senaste mätaravläsning, med tillägg för tillkommande abonnenter under året.

Ökningen av brukningavgifterna för 2024 blir 13,9 mkr jämfört budget 2023.

Brukningstaxehöjningen 2024

Större taxehöjningar för framför allt brukningavgifter föreslås för 2024. Taxehöjningen behövs för att säkra likviditeten och täcka kostnadsökningar för framför allt ökade räntekostnader och ökande lån, samt skattekostnad för den delen av räntekostnaderna som inte är avdragsgill. Detta är nytt för Ekerövatten.

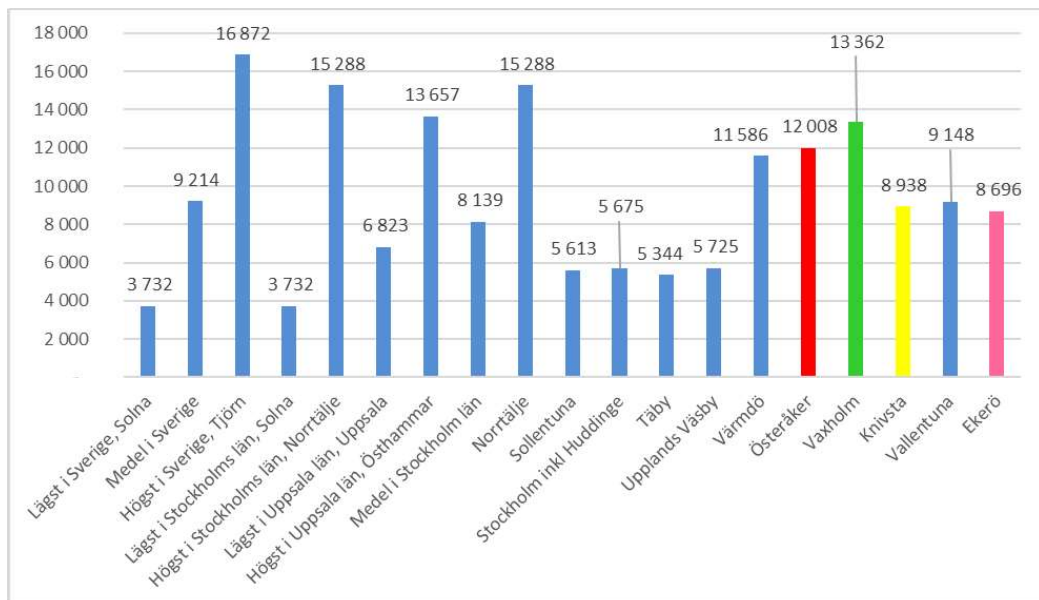
Taxehöjningen på 23 % för 2024 ger ökade intäkter på 13,9 mkr och ska täcka ökade kostnader, se nedanstående tabell.

Taxehöjning 2024	MKR	Taxehöjning %
Avskrivningar	5,1	9,4%
Likviditet*	2,7	4,9%
Räntor	2,4	4,3%
Personalkostnader	1,5	2,7%
Inköp	0,9	1,6%
Skatter	0,1	0,2%
TOTALT	12,6	23%

* För att hamna på ett +/--resultat

Jämförelse brukningstaxa typhus A, 2023

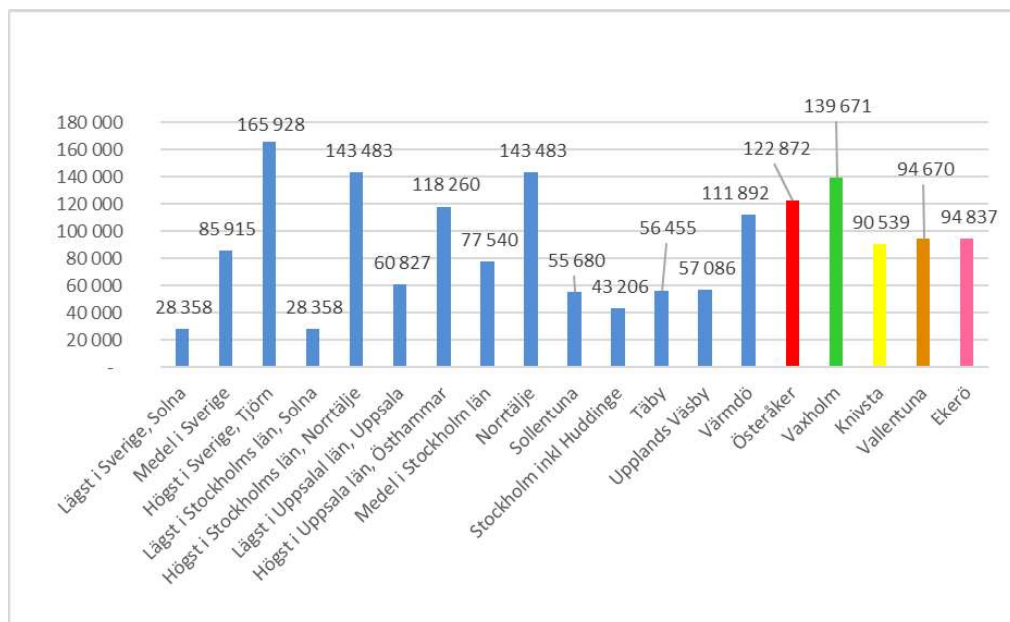
Jämförelse mellan högsta, lägsta, medel i Sverige, i Stockholms län, i Uppsala län samt grannkommuners brukningstaxa för typhus A gällande år 2023.

Typhus A är en villa på 800 m² tomt som förbrukar 150 m³ vatten/år.

Jämförelse brukningstaxa typhus B, 2023

Jämförelse mellan högsta, lägsta, medel i Sverige, i Stockholms län, i Uppsala län samt grannkommuners brukningstaxa för typhus B gällande år 2023.

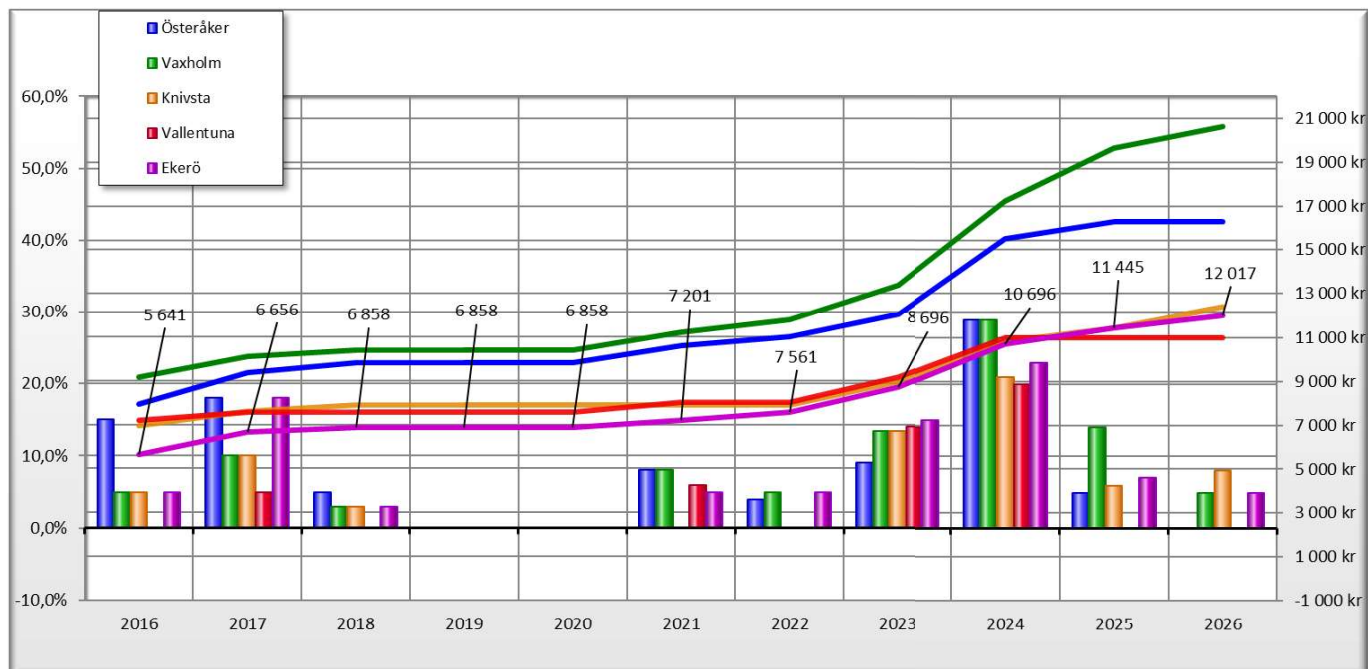

Typhus B är ett flerbostadshus med 15 lägenheter och en tomt på 800 m² som förbrukar totalt 2000 m³ vatten/år.

Jämförelse brukningstaxa, Roslagsvatten

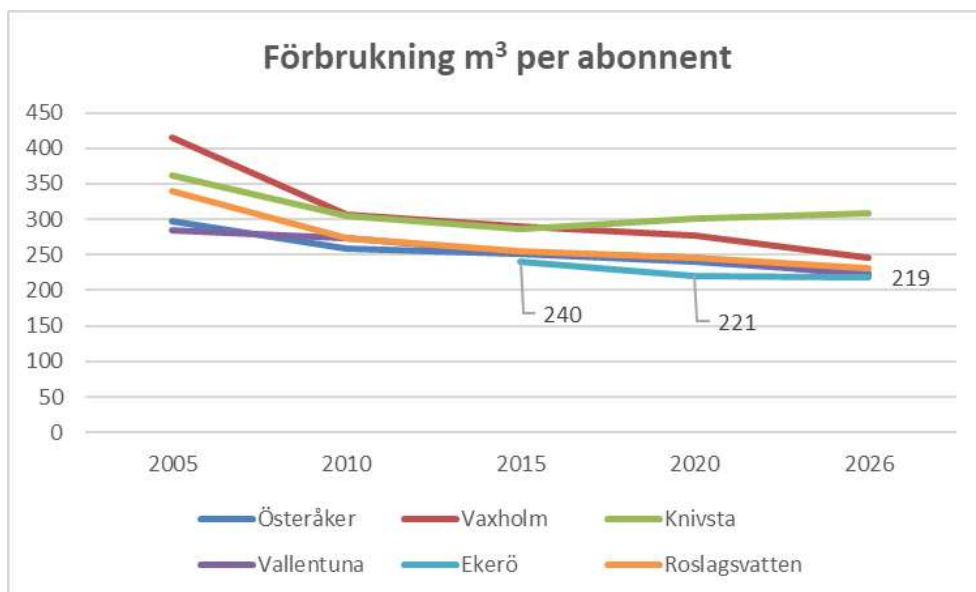
Förändring av brukningsavgiften per år och taxa för typhus A i Roslagsvattens kommuner.

Höjningar av brukningsavgifter per år och taxa för typhus A i Roslagsvattens kommuner.

Antal VA-abonnenter i Ekerö

Antalet abonnenter har ökat det senaste året med 15 (106) stycken.
Genomsnittökningen de kommande tre åren beräknas till 50 (77) /år.

Förbrukningen per abonnent 2024 - 2026 ser ut att minska och ligga mellan 221-219 m³ i Ekerö.

Anläggningsavgifter

Anläggningstaxan föreslås ligga orörd för 2024.

Anläggningsavgifterna periodiseras över 46 år från för att avspegla den ekonomiska livslängden för anläggningen intäkten härstammar ifrån.

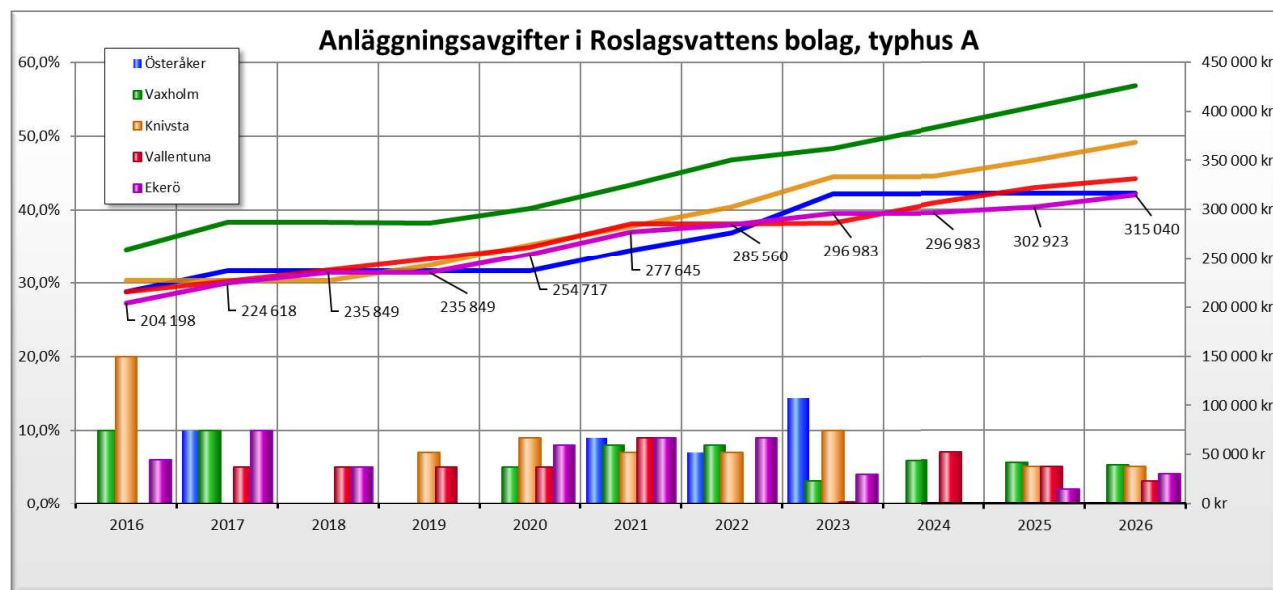
Anläggningsavgifterna är sammanställda enligt investeringsportföljen och baseras på höjning av anläggningstaxan för 2025 med 2% och 2026 med 4%.

Den största intäkten för år 2024 står Träckvista torg (inkl exploateringsintäkter) för med 18,4 mkr, Ekerö strand (inkl exploateringsintäkter) 21,4 mkr och Sanduddens skola 5,6 mkr.

Totalt beräknas att fakturera 58,3 mkr för 2024. Den periodiserade intäkten blir 13,6 mkr för 2024. Faktureringen för 2025 beräknas till 33,6 mkr och 2026 till 10,6 mkr.

Intäkter från fakturerade anläggningsavgifter periodiseras från och med år 2018 enligt:

- År 1 10% för administrationskostnader
- År 2-46 2% intäktsförs per år

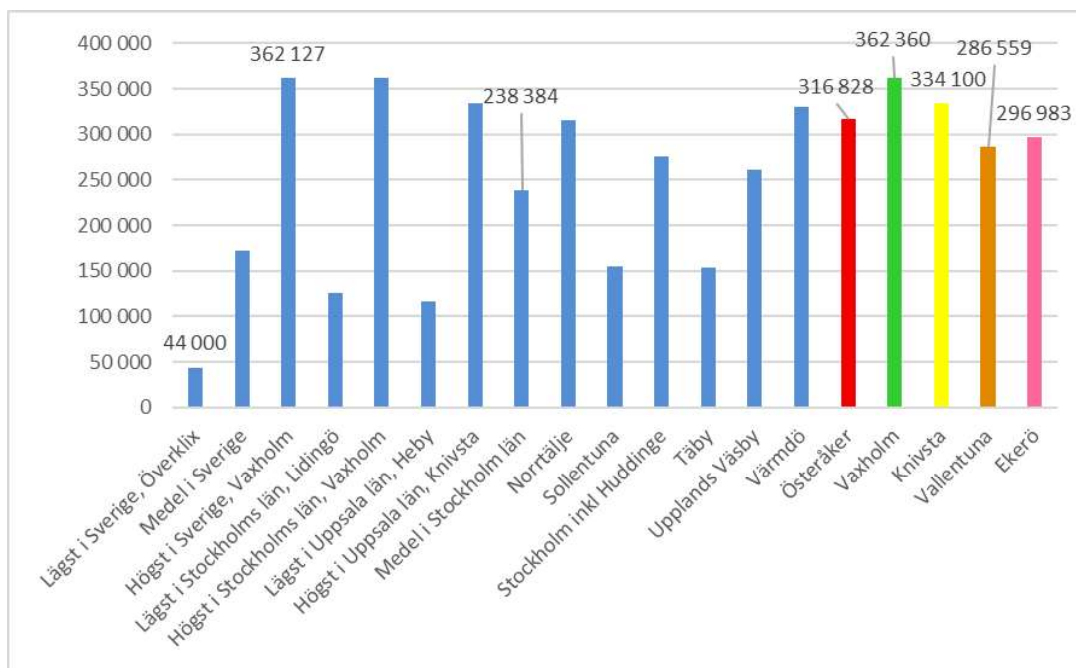

Jämförelse av taxehöjningar och anläggningstaxa för Roslagsvattens kommuner år 2016 - 2026.

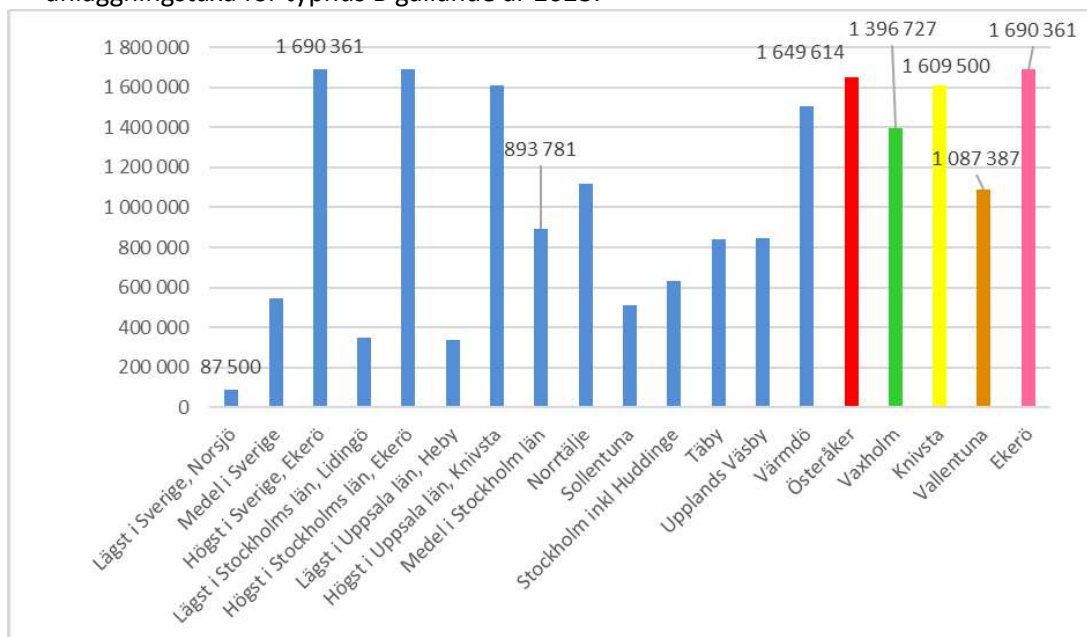
Jämförelse anläggningstaxa typhus A, 2023

Jämförelse mellan högsta, lägsta, medel i Sverige, i Stockholms län och Uppsala, län, samt grannkommuners anläggningstaxa för typhus A gällande år 2023.

Jämförelse anläggningstaxa typhus B, 2023

Jämförelse mellan högsta, lägsta, medel i Sverige och i Stockholms län samt grannkommuners anläggningstaxa för typhus B gällande år 2023.

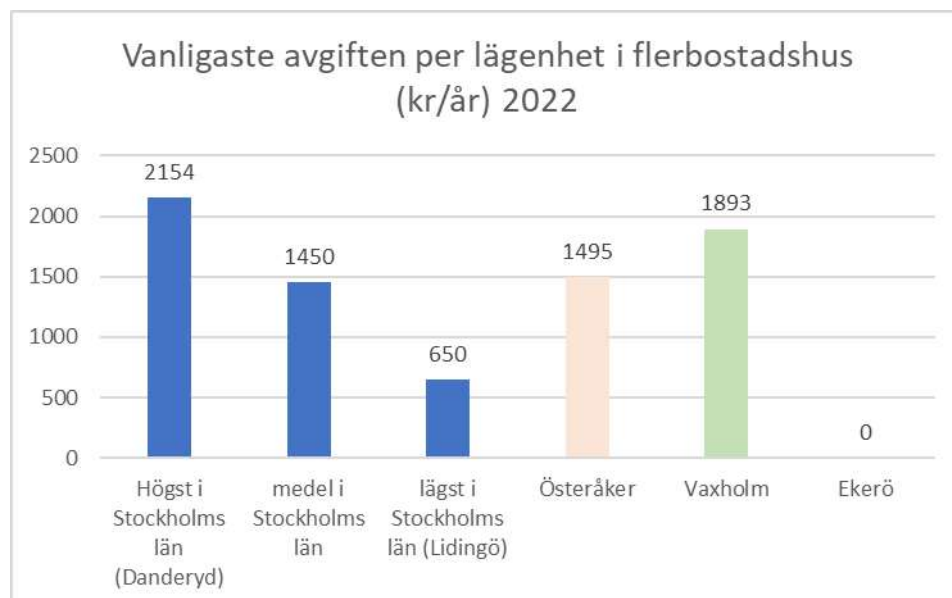
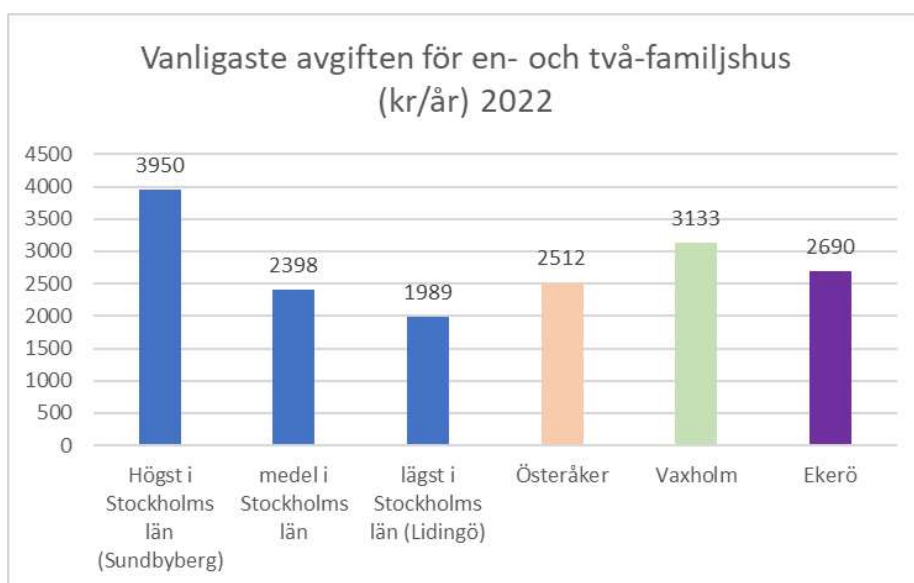

Externslam och avfall

I budget har vi beräknat både intäkter och kostnader likadant som budget 2023.

Motsvarande kostnader återfinns under rörelsekostnader. Resultatet är +0.

Jämförelse av avfallsavgift för Ekerö, Österåker och Vaxholm för en- och tvåfamiljshus och flerbostadshus jämfört billigast, dyrast och medel i Stockholms län gällande år 2022. Jämförelsen sammanställs av Avfall Sverige som samlar in taxorna från respektive kommun.

Övriga intäkter för VA

Intäkterna beräknas bli 2,8 (4,3) mkr för 2024. Minskningen beror på ingen budgeterad intäkt för externa uppdrag.

De största posterna avser intäkter för kundservice till Täby och avfall Ekerö samt intäkter från bidrag till utbildningskostnader från Omställningsfonden för Mimer-projektet. Motsvarande kostnader för dessa intäkter finns under personal och rörelsekostnader.

Inköp

Kostnaden för inköp beräknas bli 8,1 (7,6) mkr. Här ingår inköp av vatten från Stockholm Vatten samt inköp och underhåll av vattenmätare, läcksökning. Allt vatten som passerar kommungränsen debiteras. Vatteninköpen är beräknade utifrån vattenförbrukningen för brukningsavgifterna med tillägg av andelen odebiterbart vatten. En prisökning från Stockholm vatten och avfall är inräknad med 8% (16) för 2024.

OMKOSTNADER

Någon generell uppräknings har ej skett. Utan en analys av omvärldsläget har gjorts under våren och varje kostnadslag är individuellt bedömt. Kostnader som ökat mycket är framför allt byggkostnader, el, kemikalier och räntor. Lägsta nödvändiga kostnad beaktas för alla kostnader.

Besparingar och omprioriteringar har gjorts i budgetförslaget av såväl rörelse- som personalkostnader. För att få ner kostnaderna, men med bibehållen kvalitet för att inte behöva höja brukningstaxan mer än absolut nödvändigt.

Rörelsekostnader

Rörelsekostnaderna har budgeterats för 2024 för VA och avfall med 64,2 (71,8) mkr.

Generellt ökar rörelsekostnaderna med ett par % per år pga. att VA-anläggningen blir större genom infrastrukturbyggnaden, samt för att ökade miljökrav leder till ökade insatser i ledningsnät och reningsprocesser. Projekt Mimer har prioriterats och står för den största kostnadsökningen.

Utbildningsbidrag på totalt 2 mkr kommer att ansökas från Omställningsfonden för 2024. För Ekerövatten betyder det en intäkt på 0,3 mkr.

Kostnader för el, konsultarvoden, kemikalier och slamtömningar bedöms ligga på en något lägre nivå än 2022-2023.

Inga oförutsedda kostnader är budgeterade för perioden.

Rörelsekostnader för VA kommer att minska med 9%, 2,5 mkr jämfört prognos 2023.

Rörelsekostnader för avfall beräknas ligga på samma nivå 2024 som 2023. För avfall motsvarar rörelsekostnaderna de fakturerade avgifterna för slam och avfall.

Personalkostnader

Löneökningar är budgeterade med 5 % från 1 april årligen. Nytt pensionsavtal från 2023 ökade pensionskostnaderna inkl särskild löneskatt med ett par %. Beredskapsersättning blir högre 2024 i och med nytt avtal. Budget för 2024 innehåller totalt 225 medarbetare. Då ingår personal på ÅVC som är nytt från april 2023 inklusive timanställda på ÅVC.

Personalkostnaderna ökar pga. av att omständigheter i omvärlden förändras, vilket kräver specialistkunskap inom process, tillskottsvatten, juridik, digitalisering, automation, asset management och säkerhet. Dessa kostnader kan inte aktiveras. Även större insatser inom drift och underhåll ökar personalkostnaderna.

Personalomsättningen har minskat de senaste åren. Vi ser en ökad rörlighet på arbetsmarknaden men efterfrågan på ovanstående kompetenser är stor samtidigt som utbudet är litet och dessa marknadskrafter gör att lönekostnaderna har ökat något mer än löneökningarna. Samtidigt ökar rekryteringskostnaderna när fler rekryteringar genomförs.

Kostnader för kompetensutveckling ökar också i takt med att antalet anställda blir fler och nya medarbetare är i behov av branschspecifikkompetensutveckling. Utbildning under Corona-åren har varit minimal och kommer att bli större de kommande åren. Individuell personlig utbildningsplan är budgeterad på varje avdelnings omkostnader. Kostnader för "kravutbildningar" såsom heta arbeten, arbete på väg, BAS-P/U behöver förnyas ca vart 5:e år.

Personalkostnader fördelas per dotterbolag i förhållande till arbetad tid. För 2024 beräknas 19 (17) % belasta Ekerövatten.

Avskrivningar

Avskrivningar på anläggningar görs enligt plan, med tillägg för nyanskaffning under år 2024 till 2026. Principerna för avskrivningar av reningsverk är beräknade enligt reglerna för K3. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod, 3-75 år.

Totalt ökar avskrivningarna med 5,1 mkr för 2024, med 1,6 mkr för 2025 och med 0,3 mkr för 2026, i takt med utförda investeringar.

Räntekostnader

Lånen har inarbetats med bindningstider enligt beslutad finanspolicy. Låneportföljen beräknas ha en genomsnittsränta på 3,02%-3,58% för 2024 - 2026. Till räntekostnaden tillkommer borgensavgift till Ekerö kommun på 0,25%.

Kostnad för räntor och borgensavgift beräknas bli 9 mkr 2024, vilket är en stor ökning jämfört 2023.

Nya lån på 51 mkr tillkommer 2024, med 17,1 mkr 2025 och med 97,4 mkr 2026.

Överavskrivningar

Överavskrivningar finns som en reserv för resultatutjämnning över åren i bolaget.

Överavskrivningarna beräknas minska till 44,3 mkr till årsskiftet 2023/2024 och öka något fram till 2026 till 44,9 mkr. Minskningen beror på de låga eller negativa resultaten samtliga år.

Överavskrivningar i Mkr

ÅR	MKR
2026	44,9
2025	43,1
2024	42,8
2023	44,3
2022	50,2

Investeringar

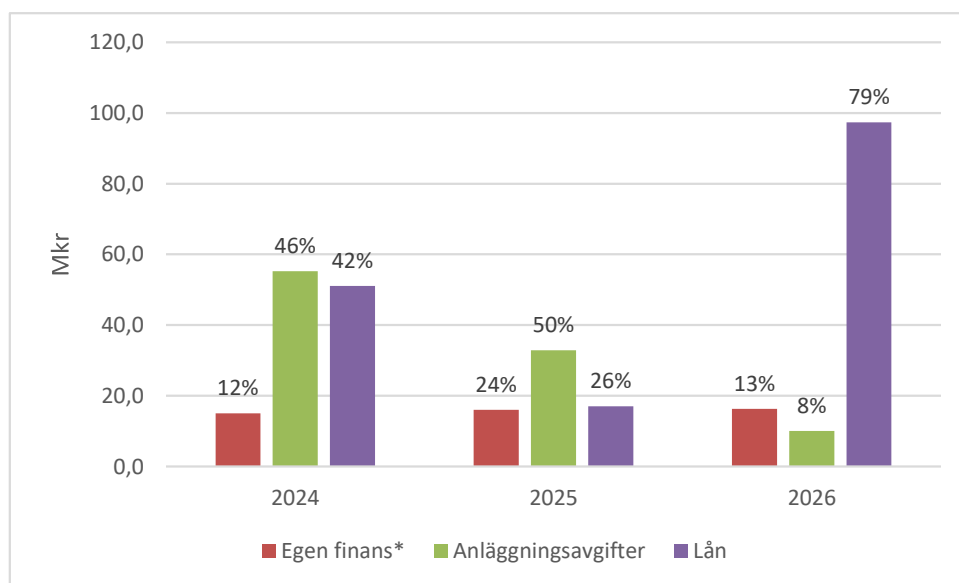
Investeringsförslaget har genererats i samråd med kommunen och inom Roslagsvattens produktionsavdelning.

Prioriterade investeringar finns redovisade i verksamhetsplanen och uppgår till belopp enligt nedanstående tabell.

Planerade VA-investeringar 2024 - 2026, Mkr

	2024	2025	2026
Mkr	121,2	65,9	123,7

Investeringarna är finansierade till 100%, enligt nedanstående graf.

*) Egen finansiering, anger utrymmet i brukningstaxan som finansierar reinvesteringarna.

Lån

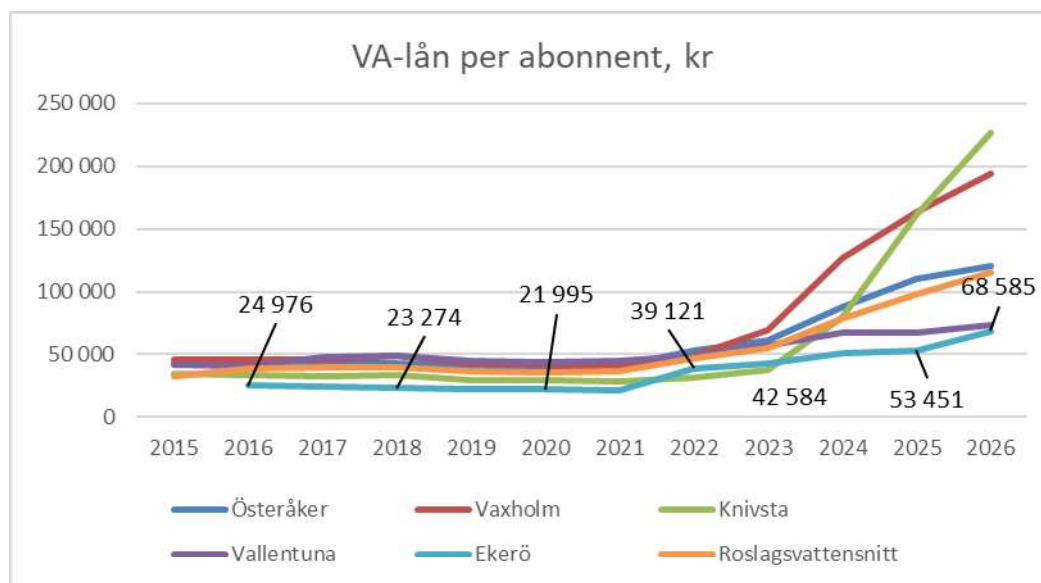
Investeringsförslaget innehåller ett förslag att nya lån tas upp med 51,0 2024. Styrelsebeslut finns sedan tidigare eftersom tidigare beslutade investeringar flyttats framåt. Outnyttjat borgensbeslut finns på 52,1 mkr, så inget nytt borgensbeslut behövs för 2024.

Ökning av bolagets lån visas i tabellen nedan.

Ingen amortering är budgeterad för de kommande tre åren pga stora investeringar som antingen självfinansieras eller kräver nya lån. Blir resultatet mer positivt än budgeterats och om likviditet finns kommer amorteringar att göras.

Förändring av bolagets lån visas i tabellen nedan.

ÅR	KKR
2022	231 400
2023	254 100
2024	305 100
2025	322 200
2026	419 600

Skatt

Från 2024 beräknas inte alla räntekostnader vara fullt ut avdragsgilla. Varför skattekostnad på 0,1 mkr har beräknats. Detta är nytt för Ekerövatten.

Resultat

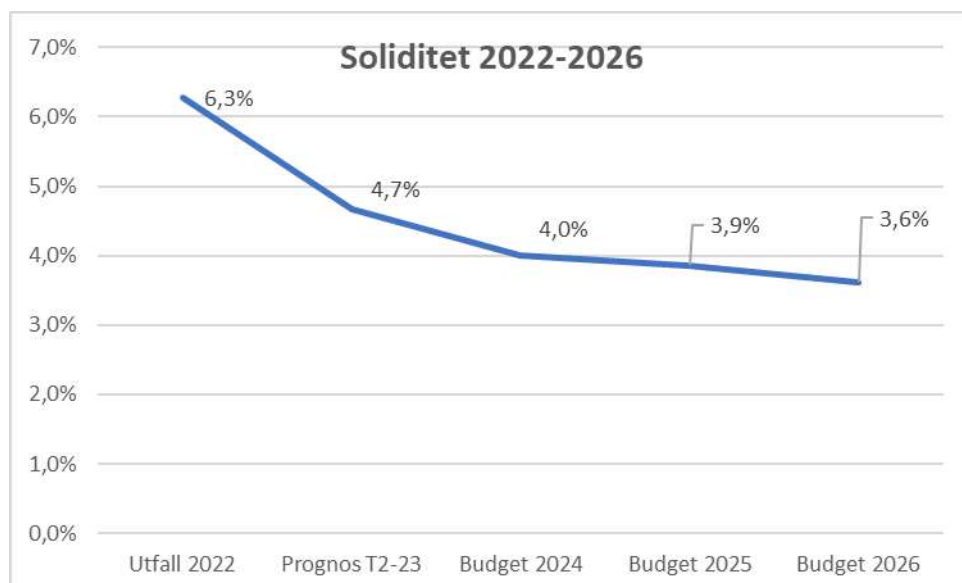
Resultat efter skatt beräknas bli -1,5 (-11,9) mkr för 2024, +0,3 mkr för 2025 samt +1,7 mkr för 2026, med föreslagna taxehöjningar.

Likviditeten

Likviditeten för Ekerövatten varierar över perioden. Beräknas minska med 9 mkr 2024, minska 6 mkr 2025 för att sedan minska med 2 mkr 2026. Likviditeten bedöms räcka med föreslagen taxehöjning av brukningstaxan.

Soliditet

Ekerövattens soliditet kommer att minska under budgetperioden från 2022 från ca 6,3% till 3,6% 2026, vilket beror på de lägre negativa resultaten och ökade upplåningen. Målsättningen är att ha en soliditet på 5%.

Risker

För nedanstående risker finns inte någon reserv för oförutsedda kostnader budgeterat. Däremot finns överavskrivningar för att kunna kompensera för negativa resultat.

- Personal
 - Att löneökningarna blir högre än budgeterade.
 - Att aktivering av löner pga. ändrade förutsättningar gällande investeringar inte blir så stor som budgeterat, vilket gör att lönekostnaderna ökar i resultatet.
 - En het arbetsmarknad leder till brist på kompetens, kan ge tidsförskjutning i projektetens genomförande och ökande personalkostnader.

- Kapitalkostnader/finansiering
 - Räntan ökar mer än budgeterat. En procents ökning (utöver de budgeterade) av räntorna betyder 2,5 mkr i ökade räntekostnader per år och motsvarar 4% taxeökning på brukningsavgifterna.
 - Att lån inte beviljas från kreditinstitut.
 - Att räntekostnader inte är avdragsgilla fullt ut. Risken har ökat och beroende av avskrivningar och resultat under budgetperioden, samt om räntan stiger mer än budgeterat eller att borgensavgiften stiger. Många faktorer påverkar skattekostnaderna. Dessa har beräknats och finns med i budgetförslaget och i förslag till justering av brukningstaxan.
- Omkostnader
 - Omvärldsläget gör att omkostnaderna ökar mer än vad som budgeterats.
 - Skatter och avgifter som bolaget inte har kunnat förutsäga. Energiskatter, deponiskatter mm.
 - Ändrade arbetsmiljökrav, miljökrav och säkerhetskrav som medför ökade kostnader.
 - El- och kemikalier, ökad förbrukning eller prisökningar som slår hårt mot resultatet. Svårigheter att få tag i kemikalier.
 - Klimatförändringar, skyfall, källaröversvämningar som leder till fler och dyra regresskostnader, samt ökande driftskostnader pga. förändrade underhållsplaner.
- Investeringar
 - Att byggkostnader ökar mer än budgeterat.
 - Att projekt med budgeterade intäkter från anläggningsavgifter inte blir av.
 - Att projekt byggs som inte finns med i budget, särskilt ofinansierade projekt.
- Taxor/Intäkter
 - Att kommunfullmäktige inte beviljar föreslagna taxehöjningar eller kommunal borgen och därmed tvingar bolaget att skjuta upp planerade investeringar och aktiviteter.

Möjligheter

- Personal
 - Effektiviseringar i och med arbetet med RV 2.0. Topp 5 om 1,5 år.
- Kapitalkostnader/finansiering
 - Inkludera Kommuninvest vid upphandling av lån till låg ränta. Om Österåkers kommun blir medlemmar.
 - Räntenivån blir lägre än budgeterat
 - Överlikviditet möjliggör amortering
 - Skattefinansiering av delar av verksamheten, så som t ex delfinansiering av framtida avloppslösning.
 - Räntefria lån från kommunen.
 - Sänkt borgensavgift för lånen.
- Omkostnader
 - Effektiviseringar i och med arbetet med RV 2.0. Topp 5 om 2,5 år.
 - Effektivare upphandlingar som ger lägre kostnader.

- Energibesparande åtgärder.
- Investeringar
 - Effektivare upphandlingar som ger lägre kostnader.
- Taxor/Intäkter
 - Fler externa jobb som innebär ökade intäkter.
 - Att vattenförbrukningen ökar och att fler kunder än budgeterat ansluter.